gepaard gaande woordschikking meer gebonden heeft gemaakt. De niet zoo van de schrijftaal afhankelijke, meer op het gehoor lettende en minder intellectualistische poëzie, heeft eene vrijere, meer psychologische woordschikking, al is zij door rhythmus en rijm op andere wijze gebonden.

De hermeneutiek heeft met deze feiten te rekenen. Laat mij dit aan een kort, algemeen bekend voorbeeld duidelijk maken, daar het bestek eener rede uitvoerige toelichting niet gedoogt en toch concrete gevallen klaarder spreken dan redeneering.

Psychologisch beschouwd is het Onze Vader wat men kan noemen: eene Gesammtvorstellung, ontwikkeld in hare bijzondere voorstellingen, die zelf weder geanalyseerde Gesammtvorstellungen zijn.

De ééne, alles omvattende voorstelling is: bidden, gebed, of, om de tegenstelling, het bidden, het gebed. Dat dit geheel, niet de deelen ieder afzonderlijk, noch hunne som, psychologisch en logisch gedacht, het eerste zijn, volgt uit het verband van het verhaal en uit de inleidende woorden zelf: *Οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς*: *zóó, aldus*, niet *ταῦτα, dit, deze dingen.* Dat in onze vertaling de schikking dezer woorden eene andere is dan in het Grieksch, geeft weinig of geen verschil, daar alleen het eerste en het laatste woord van plaats verwisseld zijn en beide plaatsen grooten nadruk veroorloven: *aldus dan bidt gij*, inplaats van *gij dan bidt aldus*, zou aan de eischen van onze taal minder voldoen: bij ons heeft *aldus* aan het slot evenveel nadruk, als *οὕτως* in het Grieksch aan het begin. Geheel onjuist is echter Luther's woordschikking: „Darum sollt ihr also beten", wat reeds bij het hooren blijkt.

Het geheel van *het* gebed, zooals het naar zijn wezen in het